

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 10C/56/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5814203336
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Antal
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2016:5814203336.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo samosudcom JUDr. Milanom Antalom, v právnej veci žalobcov: 1/ I. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX G. č. XX, 2/ U. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX G. č. XX, obaja zastúpení.: JUDr. Vladimír Kašuba, advokát so sídlom 036 01 Martin, Holubyho ul. č. 51, proti žalovanému: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefánikova 17, IČO: 31 595 545, zastúpený: Advokátska kancelária Legal U. s.r.o., so sídlom Dunajská Streda, Alžbetínske námestie č. 328, pracovisko: Jágeho 10, Bratislava, IČO: 36 720 097, v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v 1/ rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 15 000 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi v 2/ rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 15 000 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcom v 1/ a 2/ rade spoločne a nerozdielne trovy konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia v 1/ a 2/ rade sa žalobou doručenou súdu dňa 19.5.2014 prostredníctvom zástupcu domáhali proti žalovanému zaplata sumy každý po 15 000 €, ako náhradu nemajetkovej ujmy, ako aj náhrady trov konania.

Žalobu zdôvodnili tým, že dňa 20.05.2012 bol pri dopravnej nehode medzi obcami X. a I. (okres J.) usmrtený ich syn O. I., nar. X.X.XXXX. Dopravnú nehodu zavinil vodič osobného motorového vozidla, v ktorom sa viezol ich syn. I. dopravnej nehody Y. K. bol rozsudkom Okresného súdu Námestovo uznaný za vinného z trestného činu usmrtenia v zmysle § 149 ods. 4 Trestného zákona. Žalovaný bol poisťiteľom zodpovednosti za škodu z prevádzky motorového vozidla. Na základe týchto skutočností žalobcovia stratili svojho najbližšieho rodinného príslušníka, ktorý mal niesť meno ich rodiny do ďalších generácií. Syn stratil život vo veku 19 rokov. Tým, že došlo k vážnemu zásahu do ich osobnostných práv, rodina, otcovstvo, materstvo, úplný status starého rodiča, duševné a fyzické zdravie, právo na starostlivosť syna v starobe a chorobe, právo na pokojnú smrť v pínom kruhu svojich blízkych - to všetko je nenávratne preč, a preto žalobcovia žiadajú priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, každý v sume 15 000 €. Svoj návrh opierali o ustanovenie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ustanovenia zákona Národnej rady SR č. 381/2001 Z.z.. Poukázali aj na ustálenú judikatúru a na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie z 24.10.2013 vo veci C 22/12 Katarína Haasová proti Rastislavovi Petrikovi, Blanke Holingovej.

2. Žalovaný žiadal žalobný návrh žalobcu zamietnuť. Vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 1.7.2014 uviedol, že nemajetková ujma nespadá do rozsahu poistenia v zmysle § 4 ods. 2 zák.č. 381/2001 Z.z.,

a preto KOMUMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group nemôže vystupovať v tomto konaní ako žalovaný, a teda nie je v tomto konaní pasívne legitimovaný. Nestotožnil sa s právnym názorom žalobcov, v zmysle ktorých je nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka možné subsumovať pod nároky na náhradu škody, ktoré sú kryté poistením podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení. K výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ zák.č. 381/2001 Z.z. sa poistenie vzťahuje na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení. Je zrejmé, že pod nákladmi pri usmrtení je potrebné rozumieť náklady spojené s pohrebom podľa ust. § 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka, prípadne i náklady spojené s liečením podľa predchádzajúceho odseku. Uvedenú zložku náhrady škody samotný Občiansky zákonník v ustanovení § 449 ods. 3 označuje ako náklady pohrebu. To, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jedna z foriem satisfakcie za neoprávnený zásah do života a zdravia fyzickej osoby nepatrí medzi nároky kryté poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je zrejmá aj z rozsudkov, na ktoré poukázal a to rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 7C/56/2011 zo dňa 7.11.2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13CO/39/2012.

Taktiež sa vyjadril aj k rozsudku Súdneho dvora Európskej únie, a to k rozsudku vo veci C-22/12 Haasová z 24.10.2013.

Keďže náhrada nemajetkovej ujmy nespadá pod rozsah poistenia upravený v § 4 zák. č. 381/2001 Z.z., preto žalobcovia nemajú nárok vymáhať túto náhradu od žalovaného, a to ani po vydaní rozhodnutia Európskeho súdneho dvora C-22/2012, nakoľko uvedené rozhodnutie je záväzné len inter partes.

Žalovaný skutkové okolnosti uvedené v žalobnom návrhu nenamietal. Stotožnil sa s tým, že s účinnosťou do 9.9.2011 mal uzavretú poisťnú zmluvu č. 6810305540, č. návrhu 1070493756 o povinnom zmluvnom poistení motorového vozidla, EČV: NO 504AU s Y. K., E. (vinník dopravnej nehody) s tým, že poistenie bolo platné aj v čase dopravnej nehody, t.j. dňa 20.5.2012.

3. Zástupca žalovaného vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 14.3.2016 uviedol, že žalobca v 1/ rade a žalobkyňa v 2/ rade sa v súdnom konaní domáhajú voči žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch každý vo výške po 15 000 €. Svoj nárok odôvodnili jednak výkladom škody na zdraví podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len "ZoPZP"), pod ktorý možno podľa ich názoru subsumovať aj náhradu nemajetkovej ujmy, t.j. zásah do osobnostných práv žalobcov (usmrtením ich blízkej osoby), upravených v ustanovení § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a jednak výkladom rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 24.10.2013, sp. zn. C-22/20/12 vo veci Katarína Haasová. Podľa názoru žalobcov zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v celom rozsahu sa vzťahuje aj na ich nárok voči poisťovateľovi.

Zástupca žalovaného vychádzajúc z platnej vnútroštátnej legislatívy, poukazuje na nemožnosť uspokojenia nárokov z nemajetkovej ujmy zo ZoPZP, nakoľko tieto nároky nie sú kryté povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Na tejto skutočnosti nemení ani rozsudok ESD sp. zn. C-22/12 z 24.10.2013 vo veci "Haasová", pretože Slovenská republika pri transponovaní Smerníc Európskej únie týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami do svojho vnútroštátneho poriadku ustanovenie § 4 ods. 2 ZoPZP nerozšírila o náhrady poisťovne z titulu nemajetkovej ujmy podľa § 11 Obč. zák. Rozsudok ESD vo veci Haasová podal výklad komunitárneho práva, teda výklad smerníc, ktoré zaväzujú členský štát, nie fyzické a právnické osoby. Preto podľa jeho názoru ani rozsudok vo veci Haasová nemôže mať za následok uloženie povinnosti fyzickým a právnickým osobám. V ďalšom poukázal, že pre poisteného vyplýva jednoznačný rozsah nároku na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení stanovený v § 442 až 449 Obč. zák. ako aj nemajetkovej ujmy upravenej zák. č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, nárokov pri usmrtení a pozostalostnej renty. Iné nároky poškodeného z titulu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení (§ 4 ods. 2 ZoPZP) poisťovní platný vnútroštátny právny predpis neumožňuje uhradiť. Dal do pozornosti rozhodnutie NS SR zo dňa 2.4.2011, sp. zn. 4Cdo 168/2009, ktoré potvrdilo nemožnosť považovať škodu za nemajetkovú ujmu podľa ZoPZP. Odlišné stanovisko JUDr. Čirča v konaní NS SR 4Cdo 168/2009, v ktorom uvádza, že by poisťná zmluva mala zahŕňať aj nároky pozostalých z nemajetkovej ujmy možnom vnímať z hľadiska de lege ferenda, a je vecou zákonodarcu, aby nároky z nemajetkovej ujmy pri dopravných nehodách zahrnul do rozsahu poisťného krytia povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Existujúca slovenská právna úprava napriek existujúcim smerniciam Európskej únie definuje rozsah poisťného krytia povinného zmluvného poistenia tak, že doň nezahŕňa nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv pozostalých po obetiach dopravnej nehody.

V nadväznosti na Rozsudok Európskeho súdneho dvora, na ktorý sa žalobcovia odvolávajú, dal do pozornosti rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.3.2016 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/193/2015 zo dňa 23.6.2016. Dovolací súd v odôvodnení rozhodnutia na str. 24 uviedol "je zrejmé, že otázka zahrnutia práva pozostalých blízkych osôb po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy do povinného zmluvného poistenia sa týka práv a povinností súkromných subjektov (poistníkov, poistených, poškodených a poisťovní) v právnom vzťahu povinného zmluvného poistenia. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že priamy účinok (čl. 1 ods. 1 druhej smernice, resp. čl. 3 štvrtý pododsek) smernice č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinností poistenia tejto zodpovednosti, ktorá nahradila prvú smernicu, druhú smernicu a tretiu smernicu, je vylúčený". Taktiež aj z odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 23.6.2016 je zrejmé, že dovolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie, nakoľko podľa jeho názoru okresný súd nesprávne vyložil ust. § 4 ods. 2 písm. a/ ZoPZP, keď ustálil, že do pojmu "nákladov pri usmrtení" možno subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy.

4. Zástupca žalobcov na pojednávaniach konaných dňa 29.6.2016 (odročené bez prejednávania veci), dňa 29.9.2016 a 18.10.2016 uviedol, že sa nestotožnil s argumentáciou žalovaného o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie. V tomto smere poukázal na právnu vetu v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 21Co/60/2015, zo dňa 31.3.2016, na základe ktorej "Usmrtenie človeka je vážnym zásahom do súkromia a duševného zdravia blízkych osôb a zakladá právo na náhradu škody na zdraví vo všetkých jej formách vrátane nemajetkovej ujmy s priamym nárokom proti poisťovateľovi". Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.3.2016, sp. zn. 21Co/60/2015 príkladmo uvádza v odseku 44, že pokiaľ má nedostatok pasívnej legitímácie žalovanej vyplývať z toho, že smernice nemôžu ukladať povinnosti nikomu inému len členským štátom, tak treba poukázať na ustálenú judikatúru Súdneho dvora, že vnútroštátne ustanovenia, teda náš zákon č. 381/2001 Z.z. sa musí v najväčšej možnej miere vykladať v zmysle znenia a účelu smernice, aby bol dosiahnutý výsledok ku ktorému táto smernica smeruje. S argumentáciou protistrany, ktorú oproti predchádzajúcim argumentáciám podoprela ešte rozsudkom NS SR ako súdu dovolacieho zo dňa 31.3.2016 sa nestotožňuje a zároveň poukázal na predložené rozhodnutie Ústavného súdu III US 646/2015-30 zo dňa 16.12.2015, z ktorého vyplýva, že rozhodnutia, ktoré priznali nároky proti poisťovniam spĺňali všetky atribúty spravodlivého procesu a ako sa uvádza na str. 10 a 11 odôvodnenia tohto rozhodnutia, vysporiadali sa so všetkými námietkami v tomto prípade poisťovne, a preto nie sú žiadne dôvody z ústavnoprávneho hľadiska, ktoré by sponchybňovali právne závery rozsudkov všeobecných súdov. V odôvodnení rozhodnutia na strane 12 sa poukazuje aj na príslušné rozhodnutia Súdneho dvora. V súvislosti s uvedeným rozsudkom Súdneho dvora Ústavný súd konštatoval, "že hoci v ňom Súdny dvor viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva je zrejmé, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka (§11 a §13) každého z týchto štátov umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

Zástupca žalobcov sa súčasne vyjadril k výške požadovanej nemajetkovej ujmy, ktorá sa opiera o akýsi pokus dať takejto ujme aspoň nejaké finančné vyčíslenie. Výška vyplýva z rozhodnutí zo súdnej praxe, kde sumu 15 000 € za stratu blízkej osoby v priamom rade, či už rodiča, maloletého dieťaťa alebo dieťaťa priznávali súdy sumu 15 000 € ako spodnú hranicu. Súdna prax dospieva k rozhodnutiu, že ani suma 30 000 € nie je premršteným vyjadrením tejto utrpenej ujmy. Žalobcovia stratili syna v čase, kedy nemohli mať už ďalšie deti a syn bol jediným nositeľom ich mena. Takýto zásah znamená povedané historickou terminológiou vymretie po meči. To znamená aj skutočnosť a nemeniteľný fakt, že žalobcovia nebudú sa môcť potešiť s vnúčencami od svojho syna, nemohli vidieť ako dospieva ich syn v muža a nemohli sa ani deliť o jeho úspechy, ale aj o neúspechy. Ujmu, ktorú utrpeli žalobcovia takouto stratou je väčšia ako v prípade choroby, ktorá má určitý priebeh a môže ten priebeh znamenať aj postupné vyrovnávanie sa s očakávanou stratou. Zástupca žalobcov je presvedčený, že suma 15 000 €, ktorú žiadajú žalobcovia ako otec a matka je plne odôvodnená.

5. Zástupkyňa žalovanej na pojednávaniach vo svojich prednesoch žiadala žalobu žalobcov v 1/ a 2/ rade ako nedôvodnú zamietnuť. Námietka žalovaného smeruje len voči pasívnej legitímácii.

Vzhľadom k tomu, že sa jedná o najbližšieho syna žalobcov, ktorý v mladom veku zomrel a nepochybne takáto tragédia bola zásahom do osobnostných práv rodičov, považuje uplatnenú výšku za primeranú. Poukázala na to, že pri výklade vnútroštátneho práva treba vychádzať v rozsahu, aby sa ten výklad čo najviac prispôbil obsahu smerníc, avšak tento výklad nemôže ísť tak ďaleko, aby priamo uložil

práva a povinnosti súkromnoprávnym subjektom vyplývajúce zo smernice, a teda nemôže sa dostať do rozporu s vnútroštátnym právom. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že výklad zákona o povinnom zmluvnom poistení v rozsahu, v ktorom by sa zahrnul do rozsahu poistného plnenia aj nárok z nemajetkovej ujmy by bolo v priamom rozpore s ním. Súdu predložil aktuálny rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.3.2016, ktorý sa od doterajšej judikatúry neodklonil a potvrdil správnosť rozhodovania tých súdov, ktoré nemajetkovú ujmu nepovažujú za škodu. V zmysle uplatnených nárokov sa vyjadrila aj k rozhodnutiu Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.3.2016, sp. zn. 21Co/60/2015, na ktoré sa odvoláva žalobca. Z dôvodu, že predmetné rozhodnutie je z 31.3.2016 je nelogické, aby tento rozsudok sa vysporadúval s rozhodnutím dovolacieho súdu Najvyššieho súdu SR č. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.3.2016. Ďalej zástupkyňa žalovaného dala do pozornosti, že po zverejnení rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.3.2016 neexistuje odlišný právny názor na otázku na otázku pasívnej legitímácie poisťovní, o čom svedčia aj rozhodnutia všeobecných súdov po zverejnení tohto rozhodnutia, ktoré potvrdzujú nedostatok pasívnej legitímácie poisťovní, napr. rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/193/2015 zo dňa 23.6.2016, rozsudok Okresného súdu v Bratislave, sp. zn. 24C/80/2014 zo dňa 19.8.2016.

V zmysle uplatnených nárokov sa zástupca žalovanej vyjadril aj rozsudku Európskeho súdneho dvora sp. zn. C 22/12 z 24.10.2013 vo veci "Haasová". Poukázala najmä na skutočnosť, že Súdny dvor Európskej únie podal výklad smerníc Európskej únie, v rozsahu akom ich mal štát transponovať do svojho vnútroštátneho právneho poriadku. Uvedený rozsudok Európskeho súdneho dvora poskytol výklad smerníc, svojím obsahom zaväzujúci Slovensku republiku, nie však žalovaného.

6. Súd prítomných žalobcov na pojednávaní konanom dňa 29.9.2016 nevypočul, nakoľko zo strany zástupcu žalovanej odznela námietka smerujúca len k pasívnej legitímácii, pričom uplatnenú výšku ich nárokov považuje za primeranú. Z uvedeného dôvodu ani zástupca žalobcov ich nenavrhol vypočúť.

7. Súd vykonal dokazovanie vypočutím zástupcu žalobcov a splnomocnenú zástupkyňu žalovaného, čítaním listinných dokladov, a to: rozsudku Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4T/130/2012 zo dňa 4.4.2013, uplatnenia nároku na náhradu nemajetkovej ujmy zo dňa 18.2.2014, odpovede žalovaného zo dňa 25.2.2014, návrhu na uzavretie poistnej zmluvy zo dňa 9.9.2011, všeobecných poistných podmienok pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group s účinnosťou dňom 1.11.2010, rozsudku NS SR 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.3.2016, uznesenia Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 15Co/193/2015 zo dňa 23.6.2016, rozsudku Okresného súdu Bratislava, sp. zn. 24C/80/2014 zo dňa 19.8.2016, rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.3.2016 sp. zn. 21Co/60/2015, uznesenia NS SR 6Cdo/60/2016 zo dňa 13.4.2016 (odlišné stanovisko predsedu senátu JUDr. Rudolfa Čirča), rozsudku Okresného súdu Martin, sp. zn. 11C/40/2013 zo dňa 29.4.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 7Co/578/2014 zo dňa 9.9.2015, rozsudku Súdneho dvora z 24.10.2013 vo veci C/22/2012, vyjadrenia žalovaného, ako aj ďalších listinných dôkazov a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

8. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že dňa 20.5.2012 v čase okolo 06.45 hod., po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov, viedol osobné motorové vozidlo značky VW Golf, Ev. č. NO 504 AU vinník dopravnej nehody Y. K. po ceste I/78 v smere od obce Lokca na obec Vasíľov, okres Námestovo, kde v kilometri 12,800 v miernom pravotočivom oblúku cesty s miernym klesaním prešiel s vozidlom do protismeru, následne prednou časťou vozidla narazil do svahu priekopy, pričom po náraze sa vozidlo prevrátilo na strechu a následne ešte prednou časťou narazilo do betónového priepustu, nachádzajúceho sa po ľavej strane cesty; pri dopravnej nehode utrpel spolujazdec S. K., nar. XX.XX.XXXX, zlomeninu tela kľúčnej kosti vľavo bez posunu kostných úlomkov a pomliaždenie ľavého ramena s dobou liečenia a práce neschopnosti do 27.6.2012 a spolujazdec O. I., nar. X.X.XXXX syn žalobcov, utrpel mnohopočetné zranenia vonkajších a vnútorných orgánov, následkom čoho vznikol úrazovo krvácaný (traumaticko-hemoragický) šok, ktorým zraneniam na mieste dopravnej nehody podľahol, pričom vykonanou dychovou skúškou bolo vinníkovi dopravnej nehody - vodičovi motorového vozidla dňa 20.5.2012 v čase o 7.54 hod. zistené 1,08 mg/l alkoholu v dychu. Za uvedený skutok bol vinník dopravnej nehody - Y. K. rozsudkom Okresného súdu Námestovo č.k. 4T/130/2012-231 zo dňa 4.4.2013, právoplatný dňa 4.4.2013 uznaný vinným z prečinu usmrtenia, za čo bol odsúdený k trestu odňatia slobody vo výmere 48 mesiacov nepodmienečne, a bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidla akéhokoľvek druhu na doživotie. Súd žalobcu v 1/ rade odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

V čase dopravnej nehody bolo k motorovému vozidlu uzavreté povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného.

Výrokom rozhodnutia v trestnom konaní mal súd preukázanú zodpovednosť žalovaného za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcov, konkrétne do práva na súkromie a rodinný život, ktorý bol smrťou blízkej osoby syna vo veku 19 rokov natrvalo narušený. Súd dospel k záveru, že v dôsledku smrti syna žalobcov došlo k zásahu do ich práva na rodinu, na súkromný život, na úplný status starého rodiča, práva na starostlivosť syna v starobe a chorobe, práva na pokojnú smrť v plnom kruhu svojich blízkych, a to takej intenzity, že si tento zásah vyžaduje aj priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

9. Zákon č. 381/2001 Z.z. v § 15 od 1.1.2002 zaviedol všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osobe, preto v prípade škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla si poškodený môže vybrať, či nárok na náhradu škody uplatní voči škodcovi alebo voči poisťovateľovi alebo voči obojm súčasne (solidárne). Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného škodcu, a to vo výške, v akom za škodu zodpovedá poistený škodca, pričom predpokladom vzniku povinnosti poisťovateľa plniť je preukázanie zodpovednosti poisteného za škodu, ktorá poškodenému vznikla. Právny vzťah medzi žalobcami v 1/ a 2/ rade a žalovaným je založený osobitným zákonom č. 381/2001 Z.z..

10. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka (účinného v čase vzniku nehody), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

11. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

12. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

13. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

14. Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

15. Podľa § 4 ods. 2 zák. č. 381/2001 Z.z., poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu

a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,

c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poisťné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poisťné plnenie,

d) ušlého zisku.

16. Podľa § 4 ods. 4 zák. č. 381/2001 Z.z., poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poisťné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

17. Podľa § 15 zák. č. 381/2001 Z.z., náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi 20) a je povinný tento nárok preukázať.

18. Poistný vzťah bol preukázaný Zmluvou o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 6810305540 zo dňa 9.9.2011, ktorú mal uzavretú žalovaný s vinníkom dopravnej nehody (Y. K., nar. X.XX.XXXX), čo medzi stranami nie je sporné. Z uvedenej zmluvy plynie pasívna legitímácia žalovanému.

19. Súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch vychádzal z dostupných kritérií - z judikatúry, z právnej úpravy obdobných nárokov a v neposlednom rade medzi stranami sporu taktiež nebola výška uplatnenej ujmy v peniazoch sporná. Žalovaná strana na pojednávaní konanom dňa 29.9.2016 považovala uplatnenú výšku žalobcov v 1/ a 2/ rade za primeranú vzhľadom k tomu, že sa jedná o najbližšieho syna žalobcov, ktorý v mladom veku 19 rokov zomrel a nepochybne takáto tragédia bola zásahom do ich osobnostných práv ako rodičov. Z dôvodu že zo strany žalovaného odznela len námietka smerujúca k pasívnej vecnej legitímácii žalovanej, zástupca žalobcov nežiadal prítomných žalobcov vypočuť na pojednávaní.

20. V súvislosti s prejednávanou vecou ohľadom otázky pasívnej vecnej legitímácie žalovanej vo vzťahu k žalobcom v 1/ a 2/ rade uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, súd považuje za potrebné uviesť, že problematika náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka bola riešená jednak viacerými rozhodnutiami okresných a krajských súdov v rámci odvolacieho konania a taktiež aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rámci dovolacích konaní. Spočiatku neboli ujednotené názory ohľadom pasívnej vecnej legitímácie žalovanej v súvislosti na povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Súd nepovažuje za potrebné v tejto súvislosti citovať tieto rôzne rozhodnutia, nakoľko s konečnou platnosťou v rámci eurokonformného výkladu zaujal stanovisko Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze č. I. ÚS 474/2016 -17 zo dňa 17.8.2016, ktorý v tejto súvislosti poukázal na svoje predchádzajúce rozhodnutie sp. zn. I. ÚS 206/2005 z 29.4.2015 a jednoznačne uzavrel túto otázku tak, že pasívna vecná legitímácia u žalovanej je daná pri odškodňovaní náhrady nemajetkovej ujmy blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze č. I. ÚS 474/2016-17 zo dňa 17.8.2016 poukázal na úplné znenie rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci sp. zn. C-22/12 z 24.10.2013, ktorý rozhodol takto:

"Článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1. ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005 a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poistného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej."

Toto rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 474/2016-17 zo dňa 17.8.2016 prekonalo rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 z 31.3.2016, ktoré pri svojom rozhodovaní o náleze mal Ústavný súd k dispozícii (str. 6 cit. uznesenia Ústavného súdu).

Súd s poukazom na citované rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky dospel k záveru, že žalovaný je v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy pasívne vecne legitimovaný podľa § 15 v spojení s § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodených na výplatu plnenia za poisteného škodcu vo výške a v rozsahu v akom za škodu zodpovedá poistený škodca. Vychádzajúc zo všetkých zistených faktorov a princípu spravodlivého usporiadania vzťahov sporných strán, ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch súd určil čiastku 15 000 € pre každého žalobcu zvlášť, na zaplatenie ktorej sumy zaviazal žalovanú.

21. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

22. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. (2) O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

23. V konaní boli žalobcovia v 1/ a 2/ rade plne úspešní a preto im bola náhrada trov konania podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP priznaná v plnej výške 100%.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1,2 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh)(§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
  - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
  - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
  - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
  - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
  - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
  - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
  - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).